

Wyrok z dnia 6 września 2006 r.

III PO 3/06

Prokurator, który wystąpił do Prokuratora Generalnego z wnioskiem o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska po ukończeniu 65 lat życia, pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, także przypadku, gdy złożył wniosek z naruszeniem terminu określonego w art. 69 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w związku z art. 62a ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 ze zm.).

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn (sprawozdawca), Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 września 2006 r. sprawy z odwołania Stanisława R. od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 25 kwietnia 2006 r. [...] w przedmiocie nie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia,

o d d a l i ł odwołanie.

U z a s a d n i e n i e

Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny decyzją z 25 kwietnia 2006 r. [...] na podstawie art. 69 § 1 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 200-1 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w związku z art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 ze zm.), nie wyraził zgody na dalsze zajmowanie przez Stanisława R. - prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w W. stanowiska prokuratora po dniu 4 maja 2006 r., czyli po ukończeniu przez niego 65 roku życia.

Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny podniósł, że w aktualnym stanie prawnym, wynikającym ze wskazanych wyżej przepisów, prokurator przecho-

dzi w stan spoczynku z chwilą ukończenia 65 roku życia, chyba że Prokurator Generalny, na wniosek zainteresowanego prokuratora, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie przez niego stanowiska, nie dłużej niż do ukończenia 70 roku życia. Wniosek, o którym mowa w art. 69 § 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, składa się do Prokuratora Generalnego najpóźniej na sześć miesięcy przed ukończeniem przez prokuratora 65 roku życia. Tym samym Stanisław R., urodzony 4 maja 1941 r., wniosek powinien złożyć najpóźniej do 4 listopada 2005 r. Tymczasem złożył go z dniem 30 stycznia 2006 r. (data wpływu pisma zawierającego wniosek). W decyzji z 25 kwietnia 2006 r. dodatkowo podkreślono, że zasadą ustawową jest przechodzenie prokuratorów w stan spoczynku z chwilą ukończenia 65 roku życia, a ewentualne wyrażenie zgody przez Prokuratora Generalnego na zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 lat ma charakter fakultatywny i jest uzależnione od całości kształtu okoliczności, a więc zarówno od przesłanek obiektywnych, jak i subiektywnych dotyczących konkretnego prokuratora. W niniejszej sprawie, oprócz przeszkód formalnych związanych z niezachowaniem przez zainteresowanego terminu określonego w art. 69 § 3, nie są spełnione przesłanki subiektywne, bowiem jedynymi przytoczonymi przez prokuratora Stanisława R. okolicznościami, mającymi uzasadniać jego dalszą pracę, jest dobry stan zdrowia i długoletnie doświadczenie prokurator-skie. W opinii Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego argument ten „nie może być uznany za wystarczający i przekonujący za dalszym zatrudnieniem wymienionego na stanowisku prokuratora, po ukończeniu przez niego 65 roku życia”.

W odwołaniu od powyższej decyzji Stanisław R. zarzucił jej naruszenie prawa materialnego - art. 69 § 1 ustawy dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 62a ust.1 i art. 22 ustawy z dnia 20 czerwca 1985r. o prokuraturze. Zdaniem wnoszącego odwołanie do naruszenia doszło poprzez dowolne i bezzasadne przyjęcie, że po stronie skarżącego nie zostały spełnione przesłanki subiektywne uzasadniające jego dalszą pracę na stanowisku prokuratora po osiągnięciu 65 roku życia, oraz uwzględnienie przy podejmowaniu zaskarżonej decyzji negatywnego stanowiska Prokuratora Apelacyjnego w W. i negatywnej opinii Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w W., mimo braku podstaw do wyrażenia takiego stanowiska i opinii przez wymienione organy.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu odwołania uznał za bezsporne niedochowanie przy składaniu wniosku terminu

przewidzianego w art. 69 § 3 Prawa o ustroju sądów powszechnych, jednak wyraził pogląd, że wskazana okoliczność na obecnym etapie postępowania nie powinna już mieć znaczenia, skoro Prokurator Generalny nie pozostawił z tego powodu wniosku bez rozpoznania, a rozpoznał go merytorycznie z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie procedur. Oznacza to, że potraktował niespełnienie tej przesłanki jedynie jako uchybienie formalne, nie powodujące braku możliwości merytorycznego rozpoznania złożonego wniosku. Zdaniem skarżącego nie bez znaczenia pozostaje przy tym okoliczność, że pomimo ukończenia 65 roku życia nadal pozostaje on w czynnej służbie zgodnie ze wskazaniem swoich zwierzchników służbowych, aż do czasu rozpoznania jego odwołania, co zasadnie przemawia za tym, że powoływana przesłanka formalna niezachowania terminu nie stanowiła bezwzględnej przyczyny nieuwzględnienia wniosku o dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora. Skarżący podniósł również, że za powołane w decyzji Prokuratora Generalnego przesłanki subiektywne winny być uznane fakty i oceny dotyczące przebiegu dotychczasowej służby zainteresowanego, jego postawy i osiągnięć (postanowienie SN w sprawie III PO 61/04 z 9 lutego 2005 r.). Stanisław R. nie przywołał tych okoliczności we wniosku o dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora głównie z tego względu, że dane te znajdują się w jego aktach osobowych i jest rzeczą naturalną, że winny one być należycie uwzględniane w procesie decyzyjnym. Stwierdził jednak, że w przebiegu całej swojej służby należał do prokuratorów szczególnie wyróżniających się swoją wiedzą, umiejętnościami i wysoką jakością wykonywanych czynności. Przypomniał o fakcie otrzymania bardzo wysokiej oceny swojej pracy ze strony Kolegium Prokuratury Okręgowej w O. na posiedzeniu w dniu 8 lutego 2006 r., z jednoczesnym wyrażeniem opinii, o pełnej jego sprawności i przydatności do wykonywania dalszej pracy zawodowej. Uzyskał też pozytywną opinię Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w B. i przychylnie stanowisko Prokuratora Apelacyjnego w B. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska prokuratora. W tym kontekście autor odwołania uznał stanowisko Prokuratora Generalnego o niespełnianiu przez niego przesłanek subiektywnych przemawiających za uwzględnieniem wniosku, za dowolne i bezpodstawne, naruszające normę przepisu art. 69 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze. Zdaniem skarżącego doszło też do naruszenia prawa materialnego - art. 22 ustawy o prokuraturze z powodu wydania opinii negatywnej w przedmiocie złożonego wniosku przez Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w W. i uwzględnienia tej opinii w procesie decyzyjnym, jako jednej z

podstaw nieuwzględnienia wniosku. Skarżący wskazał bowiem, że tylko formalnie pozostaje w ewidencji kadrowej Prokuratury Apelacyjnej w W., z której to Prokuratury decyzją Prokuratora Generalnego został od 1 września 2001 r. (w związku z odwołaniem ze stanowiska Prokuratora Okręgowego w O.) delegowany do wykonywania czynności w Prokuraturze Okręgowej w O. Wyciąga stąd jednoznaczną konkluzję, że uprawnionymi do wydania opinii w przedmiocie złożonego wniosku i zajęcia stanowiska było tylko Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w B. oraz Prokurator Apelacyjny w B. i tylko ta opinia i to stanowisko winny być podstawą do rozpoznania wniosku. Tymczasem nie odnosząc się do oceny pracy skarżącego i merytorycznej zasadności złożonego przez niego wniosku, Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w W. wydało opinię negatywną tylko i wyłącznie w oparciu o przesłanki kadrowo-statystyczne, mające na celu wykreślenie skarżącego ze swojej ewidencji kadrowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz.1070 ze zm., powoływanej dalej, jako „u.s.p.”) sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że Krajowa Rada Sądownictwa na wniosek sędziego, po zasięgnięciu opinii kolegium właściwego sądu, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez sędziego 70 roku życia. Wniosek, o którym mowa, składa się - zgodnie z jej art. 69 § 3 - do Krajowej Rady Sądownictwa najpóźniej na sześć miesięcy przed ukończeniem przez sędziego 65 roku życia. W razie niezakończenia postępowania związanego z rozpoznaniem wniosku, sędzia pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym. Na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 ze zm.) wskazane przepisy stosuje się odpowiednio do prokuratorów, z tym że przewidziane w nich uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa przysługują Prokuratorowi Generalnemu.

W świetle ustalonego, obszernie i przekonująco uzasadnionego stanowiska Sądu Najwyższego, wyrażenie przez Krajową Radę Sądownictwa (Prokuratora Generalnego) zgody na dalsze zajmowanie przez sędziego (prokuratora) stanowiska nie może nastąpić w przypadku złożenia wniosku po terminie określonym w art. 69 § 3

u.s.p. (zob. wyroki z: 4 listopada 2003 r., III KRS 4/03 (OSNP 2004 nr 16, poz. 291; 4 grudnia 2004, III KRS 8/04, OSNP 2005, nr 14, poz. 219).

Odwołujący się przyznaje, że nie dochował wskazanego wyżej terminu. Podnosi jednak, że Prokurator Generalny potraktował niezachowanie terminu jako uchybienie formalne i merytorycznie rozpoznał wnioszek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora, z czego wynika, że niezachowanie terminu nie stanowiło bezwzględnej przyczyny jego nieuwzględnienia. Ponadto, pomimo ukończenia 65 roku życia, pozostaje nadal w czynnej służbie, zgodnie ze wskazaniami jego służbowych zwierzchników.

Przedstawiona powyżej argumentacja nie podważa zgodności z prawem skarżonej decyzji. Jak wynika z powołanego na wstępie art. 69 § 3 zdanie drugie *in fine* u.s.p. sędzia występujący z wnioskiem o zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym. W takiej sytuacji, oznaczony w art. 69 § 1 *in initio* u.s.p., moment przejścia w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia ulega z mocy prawa przesunięciu do dnia zakończenia postępowania zainicjowanego wnioskiem sędziego. Zasada ta dotyczy także przypadków, w których, jak w rozpatrywanej sprawie, wnioszek został złożony z naruszeniem terminu określonego w art. 69 § 3 u.s.p., a wnioskodawca odwołał się do Sądu Najwyższego od odmownej decyzji Krajowej Rady Sądownictwa (Prokuratora Generalnego). Treść art. 69 § 3 u.s.p. nie daje podstaw do twierdzenia, że określony w nim obowiązek pozostawienia w służbie sędziego (prokuratora) składającego wnioszek nie odnosi się do sytuacji, w której wnioszek został złożony z naruszeniem terminu. Przeciwnie, ocena, czy naruszenie terminu nastąpiło jest jednym z elementów oceny wniosku i należy do wyłącznej właściwości Krajowej Rady Sądownictwa (Prokuratora Generalnego), co znajduje potwierdzenie w § 28 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 152, poz. 1725), a kontrola prawidłowości tej oceny, na żądanie sędziego (prokuratora), została pozostawiona wyłącznie Sądowi Najwyższemu. Przyjęcie innej konkluzji byłoby możliwe tylko w razie uznania, że kontrola zachowania terminu z art. 69 § 3 u.s.p. została wyłączona z trybu postępowania uregulowanego w art. 69 § 1 i 3 oraz art. 73 tej ustawy.

Wobec powyższego twierdzenie odwołującego się, że pozostawienie go (w opisanej wyżej sytuacji) w służbie pomimo ukończenia 65 roku życia, sanuje uchy-

bienie terminowi do złożenia wniosku, jest bezpodstawne. Bezpodstawne jest również twierdzenie, że skutek taki wywarło merytoryczne rozpoznanie tego wniosku, znajdujące wyraz w ocenie przez Prokuratora Generalnego zasadności pozostawienia go w służbie po osiągnięciu 65 roku życia. Należy wskazać, że po stwierdzeniu naruszenia terminu z art. 69 § 3 Prokurator Generalny, zgodnie z powołaną wcześniej wykładnią Sądu Najwyższego, nie mógł wyrazić zgody na dalsze zajmowanie stanowiska. W tej sytuacji wykazywanie w uzasadnieniu skarżonej decyzji, że za odmową zgody na dalszą służbę przemawiają także względy merytoryczne nie było konieczne, co nie może jednak prowadzić do wniosku wskazywanego przez odwołującego się.

Skoro zarzut naruszenia art. 69 § 3 u.s.p. w związku z art. 62a ustawy o prokuraturze okazał się nieuzasadniony, rozważanie zarzutu naruszenia art. 22 ustawy o prokuraturze jest bezprzedmiotowe.

Z tych względów, stosownie do art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====